

Dosarul nr. 2r-538/23

2-22136211-01-2r-29112023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Sandu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Cotruță, I. Țurcan, N. Budăi

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău – I. Cotruță, I. Țurcan, N. Budăi

DECIZIE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Lilia Letchina,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Lilia Letchina împotriva lui Oleg Hamutocenco și lui xxxxx, intervenienți accesorii notarul Tamara Chigaian, Maria Mardari, Ludmila Purcel cu privire la revocarea contractelor de donație încheiate între Lilia Letchina și Olesea Hamutocenco cu restituirea bunurilor imobile în proprietatea Liliei Letchina,

împotriva încheierii din data de 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către avocatul Mircea Macovei, în interesele Liliei Letchina, împotriva deciziei din data de 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 15 septembrie 2022 Lilia Letchina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Oleg Hamutocenco și lui xxxxx, intervenienți accesorii notarul Tamara Chigaian, Maria Mardari și Ludmila Purcel cu privire la revocarea contractelor de donație a bunurilor imobile încheiate între Lilia Letchina și fiica acesteia Olesea Hamutocenco la 11 mai 2015, la 21 mai 2015 și la 04 februarie 2016.

În faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare avocatul Veronica Solomon, în interesele lui Oleg Hamutocenco a înaintat cerere privind excepția de tardivitate, prin care a solicitat, în baza art. 186¹ din Codul de procedură civilă, declararea ca tardivă a acțiunii. (f.d. 75-79, vol.I)

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din data de 21 martie 2023 cererea avocatului pârâtului Oleg Hamutocenco și xxxxx privind excepția de tardivitate s-a admis. Cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Letchina împotriva lui Oleg Hamutocenco și lui xxxxx intervenienți accesorii notarul Tamara Chigaian, Maria Mardari și Ludmila Purcel cu privire la revocarea contractelor de donație încheiate între Lilia Letchina și Olesea Hamutocenco cu restituirea bunurilor imobile în proprietatea Liliei Letchina, s-a respins ca tardivă. (f.d.146-148, vol.I)

La 31 martie 2023, avocatul Augustina Prisacari, în interesele Liliei Letchina, a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 martie 2023, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de fond și pronunțarea unei decizii prin care cererea privind ridicarea excepției de tardivitate să

fie respinsă integral. (f.d.151-157, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 06 iunie 2023 a respins recursul declarat de către avocatul Augustina Prisacari, în interesele Liliei Letchina, a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din data de 21 martie 2023. (f.d.185-192, vol.I)

La 15 august 2023 avocatul Mircea Macovei, în interesele Liliei Letchina, a depus cerere de revizuire asupra deciziei din data de 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei cu pronunțarea unei decizii prin care cererea privind ridicarea excepției de tardivitate să fie respinsă integral. (f.d. 194-201, vol.I)

Prin încheierea din data de 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către avocatul Mircea Macovei, în interesele Liliei Letchina, împotriva deciziei din data de 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău. (f.d.17-30, vol.II)

Împotriva încheierii din data de 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Lilia Letchina a depus recurs, iar la 12 decembrie 2023 recurs suplimentar, prin care a solicitat casarea încheierii instanței de revizuire, casarea deciziei instanței de recurs cu pronunțarea deciziei prin care cererea privind ridicarea excepției de tardivitate să fie respinsă integral. (f.d. 39-43,90-94, vol.II)

În motivarea recursului Lilia Letchina a menționat că instanța de fond și cea de revizuire au tratat ilegal circumstanțele cauzei în partea ce vizează problema tardivității cererii de chemare în judecată.

Recurenta a susținut că instanța de recurs și de revizuire urma să se expună în special asupra datei începerii curgerii termenului de prescripție extinctivă pentru depunerea acțiunii și asupra nemotivării încheierii instanței de fond.

Lilia Letchina a invocat problema existenței circumstanțelor ce atestă imposibilitatea de a-și asigura întreținerea corespunzătoare, ceea ce-i permite de a solicita donatorului restituirea bunurilor donate, astfel, sarcina de a restitui bunul donat îi revine fiicei Olesea Hamutocenco sau succesorilor acesteia.

Totodată, recurenta a menționat că procedura succesorală deschisă după decesul Olesei Hamutocenco nu este finalizată, iar masa succesorală nu a fost transmisă în gestiunea custodelui sau administratorului. Astfel, Oleg Hamutocenco și xxxxx nu sunt subiecți ai raportului material litigios, deci instanțele de judecată urmau să respingă cererea privind excepția de tardivitate și să suspende procesul civil.

La data de 10 ianuarie 2024 avocatul Veronica Solomon, în interesele lui Oleg Hamutocenco, a depus referință supra recursului înaintat de către Lilia Letchina, prin care a solicitat respingerea recursului, menținerea încheierii din 05 octombrie 2023 și a deciziei din 06 iunie 2023 ale Curții de Apel Chișinău. (f.d.96-113, vol.II)

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 05 octombrie 2023 și expediată Liliei Letchina, prin intermediul oficiului poștal, la 09 octombrie 2023. (f.d.31, vol.II)

Potrivit copieii plicului anexat la cererea de recurs rezultă că Lilia Letchina, a recepționat copia încheierii contestate la 31 octombrie 2023. (f.d. 44, vol.I)

Astfel, recursul depus de către Lilia Letchina, la 16 noiembrie 2023, este în termen.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din conținutul recursului rezultă că Lilia Letchina nu este de acord cu încheierea din 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire. Totodată, se atestă, că recurenta a invocat dezacordul cu soluția adoptată de către instanța de recurs și instanța de revizuire, susținând că instanțele de judecată au tratat ilegal circumstanțele cauzei în partea ce ține de problema tardivității acțiunii.

La fel, se constată că pentru a se pronunța astfel, instanța de revizuire a reținut că argumentele, invocate de către Lilia Letchina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449, lit. b) din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de retractare a hotărârii, deoarece revizuenta nu a probat nici într-un fel prezența temeiului de revizuire invocat. Or, cererea de revizuire reprezintă o transcriere a cererii de recurs în care au fost invocate aceleași temeiuri de fapt și de drept, asupra cărora instanța de recurs a dat apreciere prin decizia emisă, careva circumstanțe noi apărute nu au fost invocate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia instanței de revizuire privind respingerea ca inadmisibilă a cererii de revizuire.

În acest context instanța de recurs menționează că revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă, care poartă un caracter exhaustiv.

Deci, revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 din Codul de procedură civilă. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanța inferioară a normelor de drept material și procesual în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat, or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Astfel, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de către art. 449 din Codul de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

La caz, Lilia Letchina a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449, lit. b) din Codul de procedură civilă.

În acest context, instanța de recurs reiterează că conform art. 449, lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În interpretarea corectă a prevederii enunțate, instanța de recurs relevă că circumstanțele sau faptele menționate trebuiau să existe obiectiv până la pronunțarea hotărârii, iar revizuenta nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se atacă.

Din analiza cererii de revizuire rezultă că Lilia Letchina în motivarea cererii a invocat dezacordul cu decizia din data de 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, susținând că a respectat termenul de prescripție extinctivă la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin urmare, instanța de revizuire corect și întemeiat a respins cererea de revizuire înaintată de către Lilia Letchina împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, deoarece temeiul invocat în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în dispozițiile art. 449, lit. b) din Codul de procedură civilă și nu poate fi interpretat ca circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute anterior.

În aceste circumstanțe, Colegiul remarcă că revizuirea este o cale de retractare a hotărârii și nu de reformare, adică în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeuri trebuie să fie obiective, reale și legale, ce s-ar încadra în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă, de asemenea, aceste temeuri urmează a fi aplicate așa cum le-a determinat norma juridică respectivă. Iar o cerere care nu conține aceste temeuri, nu poate fi examinată ca cerere de revizuire, fiind inadmisibilă încercarea de rediscutare a unei hotărâri irevocabile.

Ține de notat că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului că, o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Astfel, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. *Revizuirea nu trebuie considerată un apel sau recurs camuflat*, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Josan vs. Moldova*, nr. 37431/02, §25;

Brumărescu vs. România, nr. 28342/95, §6; Ryabykh vs. Rusia, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de către Lilia Letchina în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celeilalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Luând în considerație cele expuse, instanța de recurs concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul declarat împotriva încheierii din 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii enunțate.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Lilia Letchina.

Se menține încheierea din data de 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Lilia Letchina împotriva lui Oleg Hamutocenco și lui xxxxx, intervenienți accesorii notarul Tamara Chigaian, Maria Mardari, Ludmila Purcel cu privire la revocarea contractelor de donație încheiate între Lilia Letchina și Olesea Hamutocenco cu restituirea bunurilor imobile în proprietatea Liliei Letchina.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă